

ชื่อโครงการ	:	ลูกรอด แม่ปลอดภัย ต้องฝากครรภ์เร็วไว ภายใน ๓ เดือน
งาน	:	ส่งเสริมสุขภาพ และการป้องกันโรค
ลักษณะโครงการ	:	โครงการต่อเนื่อง

---

๑. ความสอดคล้องกับเป้าประสงค์/ประเด็นยุทธศาสตร์

- ๑.๑ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข
ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและคุ้มครองผู้บริโภคเป็นเลิศฯ
- ๑.๒ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สสจ.นครปฐม
การบริหารจัดการและให้บริการด้านสาธารณสุข
- ๑.๓ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สสอ.ดอนตูม
สร้างสุขภาพประชาชนให้มีสุขภาพดี

๒. หลักการและเหตุผล

ลูกน้อยจะเติบโตแข็งแรงและมีสุขภาพดีได้ เนื่องด้วยการดูแลตั้งแต่เริ่มแรกของการตั้งครรภ์ การฝากครรภ์มีความจำเป็นต่อคุณแม่ทุกคน ถือเป็นจุดเริ่มต้นแห่งการพัฒนาคุณภาพของทารกตั้งแต่อยู่ในครรภ์ เพื่อให้การตั้งครรภ์ตลอดจนถึงการคลอด เป็นไปด้วยความราบรื่น ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ส่งผลต่อวิถีชีวิตของประชาชนในด้านความเป็นอยู่และอื่นๆ แต่ละครัวเรือนต้องดิ้นรนเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทองและความเจริญทางเทคโนโลยี และด้วยสถานการณ์โรคติดต่อ Covid-๑๙ ทำให้เป็นสาเหตุหนึ่งของการฝากครรภ์ล่าช้า

การตั้งครรภ์เป็นภาวะธรรมชาติที่เกิดขึ้นพร้อมกับมนุษย์จนเราเห็นเป็นเรื่องธรรมดา สิ่งที่ควรปฏิบัติและระมัดระวังหลายอย่าง เพื่อให้ได้ผลการคลอดที่ทั้งบุตรและมารดาปลอดภัย และมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ก่อนจะตั้งครรภ์นั้นเราต้องวางแผนไว้ก่อน ในการฝากครรภ์ครั้งแรก จะมีการซักประวัติตรวจร่างกาย และตรวจทางห้องปฏิบัติการที่จำเป็นโดยจะซักประวัติการขาดประจำเดือน โรคประจำตัวต่างๆ การตั้งครรภ์และการคลอดครั้งที่ผ่านมา ตลอดจนภาวะของทารกในครรภ์ก่อนๆ เพื่อวินิจฉัยว่าต้องระมัดระวังหรือเฝ้าดูแลเรื่องใดเป็นพิเศษ และต้องไปตรวจตามนัดทุกครั้งเพื่อให้แม่และทารกปลอดภัย ซึ่งจังหวัดนครปฐม ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีจำนวนหญิงตั้งครรภ์ทั้งหมด ๑,๖๕๔ คน พบว่า การฝากครรภ์ครั้งแรกอายุครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑,๔๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๑๓ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ มีจำนวนหญิงตั้งครรภ์ทั้งหมด ๙๖๕ คน พบว่า การฝากครรภ์ครั้งแรกอายุครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์ มีจำนวนทั้งสิ้น ๗๐๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๖๔ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ มีจำนวนหญิงตั้งครรภ์ทั้งหมด ๗๑๖ คน พบว่าการฝากครรภ์ครั้งแรกอายุครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์ มีจำนวนทั้งสิ้น ๕๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๔๗ ในส่วนของอำเภอดอนตูม ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีจำนวนหญิงตั้งครรภ์ทั้งหมด ๑๖๔ คน พบว่า การฝากครรภ์ ครั้งแรกอายุครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๓๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๑๐ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ มีจำนวนหญิงตั้งครรภ์ทั้งหมด ๔๓ คน พบว่า การฝากครรภ์ครั้งแรกอายุครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์ มีจำนวนทั้งสิ้น ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๔๐ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ มีจำนวนหญิงตั้งครรภ์ทั้งหมด ๕๔ คน พบว่า การฝากครรภ์ครั้งแรกอายุครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์ มีจำนวนทั้งสิ้น ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๗๔ ที่ผ่านมานั้นจำนวนกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ได้ลดจำนวนต่ำลงในทุกๆปี เนื่องด้วยสาเหตุหลายปัจจัยที่ทำให้ประชาชนมีการคุมกำเนิดมากขึ้น

จากการวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานในพื้นที่ โดยการทำสนทนากลุ่มพบว่า สาเหตุของการฝากครรภ์ล่าช้า คือ ไม่ทราบว่าตนเองตั้งครรภ์ซึ่งมีสาเหตุมาจากการท้องไม่พร้อมและมีการปกปิดการตั้งครรภ์ ทำให้เกิดปัญหาทางสังคมเพิ่มขึ้น ส่วนแม่ครรภ์หลังๆ มักไม่เห็นความสำคัญของการรีบฝากครรภ์ทันทีที่รู้ว่าตั้งครรภ์ จากการขาดความรู้ ขาดความตระหนัก ขาดการประชาสัมพันธ์ ทั้งทางสื่อ ชุมชน โรงงานและโรงเรียน อีกทั้งการเปิด

ให้บริการรับฝากครรภ์อย่างน้อยเกินไปในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และปัญหาโรคติดต่อต่างๆที่ทำให้มีข้อจำกัดในการเข้ารับการฝากครรภ์ ทำให้ไม่เอื้ออำนวยในความสะดวกเมื่อเข้ารับบริการในโรงพยาบาล

ดังนั้น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่ง/โรงพยาบาลดอนตูม และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอดอนตูม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาการฝากครรภ์ช้า จึงจัดทำ โครงการ “ลูกรอด แม่ปลอดภัย ต้องฝากครรภ์เร็วไว ภายใน ๓ เดือน” เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์มาฝากครรภ์ก่อนอายุครรภ์ ๑๒ สัปดาห์ เพื่อสุขภาพที่ดี ไม่มีภาวะแทรกซ้อนตลอดการคลอดสำเร็จ และฝากครรภ์ครบ ๕ ครั้งตามเกณฑ์

๓. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์ได้รับการฝากครรภ์ครั้งแรกอายุครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์ และฝากครรภ์ครบ ๕ ครั้ง
๒. เพื่อพัฒนาระบบบริการรับฝากครรภ์ของหน่วยบริการปฐมภูมิ

๔. เป้าหมาย

หญิงตั้งครรภ์ฝากครรภ์ครั้งแรกอายุครรภ์ก่อน ๑๒ สัปดาห์ และฝากครรภ์ครบ ๕ ครั้งตามเกณฑ์

๕. กลุ่มเป้าหมาย

หญิงตั้งครรภ์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน ๕๘ คน

- รพ.สต.บ้านตะโกสูง ๘ คน
- รพ.สต.ห้วยพระ ๓ คน
- รพ.สต.บ้านเลาเต่า ๓ คน
- รพ.สต.ลำเหย ๑ คน
- รพ.สต.บ้านภูมิ ๒๐ คน
- รพ.สต.ดอนพุทรา ๕ คน
- รพ.สต.บ้านหลวง ๙ คน
- รพ.สต.ดอนรวก ๒ คน
- รพ.สต.ห้วยด้วน ๑ คน
- รพ.สต.ลำลูกบัว ๑ คน
- รพ.ดอนตูม ๕ คน

๖. ระยะเวลา

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ต.ค. ๒๕๖๕ - ก.ย. ๒๕๖๖)

๗. สถานที่ดำเนินการ

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่ง
๒. โรงพยาบาลดอนตูม

๘. ขั้นตอนดำเนินงาน / กิจกรรมที่สำคัญ

กิจกรรม / งานที่สำคัญ	ระยะเวลา	งบประมาณ	แหล่งงบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๑. ประชุมชี้แจงโครงการแก่ ภาศึเครือข่าย และแกนนำสุขภาพ	พ.ย.-ธ.ค.๖๕	-	-	รพ./รพ.สต.

กิจกรรม / งานที่สำคัญ	ระยะเวลา	งบประมาณ	แหล่ง งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
๒. ทำป้ายประชาสัมพันธ์เรื่องประโยชน์ของการฝากครรภ์ก่อน ๓เดือน (๑๒สัปดาห์), ประชาสัมพันธ์เรื่องวัน เวลาให้บริการรับฝากครรภ์ของสถานบริการ , การฝากครรภ์ทุกที่ ฟรีทุกสิทธิ์ , แนะนำการคุมกำเนิดแบบถาวรหรือกึ่งถาวร เช่น การทำหมัน การฝังเข็ม การใส่ห่วงอนามัย การป้องกัน การคลอดก่อนกำหนด เป็นต้น	พ.ย.๖๕ – ก.ย.๖๖	- จ้างเหมาจัดทำไว นิตประชาสัมพันธ์ การฝากครรภ์ คุณภาพฯ ฝาก ครรภ์เร็ว ขนาด ๓ เมตร แผ่นๆละ ๕๐๐บาท	เงินบำรุง	รพ./รพ.สต.
๓. อบรมให้ความรู้และแจ้งให้ อสม/แกนนำ ทราบถึงกระบวนการทำงานเมื่อค้นพบหญิง ตั้งครรภ์เพื่อให้ได้รับการส่งต่อที่รวดเร็วและ ให้ความรู้ในเรื่องของการตรวจการตั้งครรภ์	ม.ค. – มิ.ย. ๖๖	-	-	รพ./รพ.สต.
๔. มีบริการให้ชุดตรวจครรภ์ฟรีทุกสิทธิ์ สำหรับหญิงวัยเจริญพันธุ์	พ.ย.๖๕ – ก.ย.๖๖	- ชุดตรวจครรภ์ ชุดๆ ละ ๖๐ บาท	เงินบำรุง	รพ./รพ.สต.
๕. ในช่วงที่ตั้งครรภ์อยู่เมื่อออกเยี่ยมหญิง ตั้งครรภ์ควรมีให้ความรู้การเตรียมความ พร้อมเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	พ.ย.๖๕ – ก.ย.๖๖	-	-	รพ./รพ.สต.
๖. มีระบบการส่งต่อเชื่อมโยงข้อมูลหญิง ตั้งครรภ์ระหว่างรพ.แม่ข่ายและรพ.สต.ที่ รวดเร็วมากขึ้น เช่น กลุ่มLINE (ไลน์)	ม.ค.๖๖ – ก.ย. ๖๖	-	-	รพ./รพ.สต.
๗. สรุปและประเมินผลงานเพื่อปรับปรุงผล การดำเนินงาน	ส.ค.๖๖-ก.ย. ๖๖	-	-	รพ./รพ.สต.

๙. ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับโครงการและแนวทาง

เนื่องด้วยสถานการณ์โรคระบาด covid-๑๙ ยังมีการแพร่ระบาดอยู่ อาจทำให้กิจกรรมการจัดอบรม/
การรวมกลุ่มต่างๆ มีกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมได้ไม่ครบตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

แนวทางการแก้ไข คือ อาจเพิ่มการจัดอบรม เป็น ๒ รอบ โดยจัดกลุ่มเป้าหมายแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม เพื่อลด
การแออัดในการเข้าร่วมอบรม และในเรื่องการฝากครรภ์ครั้งต้องแนะนำให้ผู้เข้ารับบริการโทรนัดหมายกับทาง
โรงพยาบาลไว้ก่อนเพื่อได้มีการเตรียมตัวก่อนเข้ารับการฝากครรภ์

๑๐. ตัวชี้วัด

๑๐.๑ ด้านปริมาณ (ผลผลิต)

๑. ร้อยละ ๑๐๐ ของหญิงตั้งครรภ์ในพื้นที่ ได้รับการขึ้นทะเบียน
๒. ร้อยละ ๖๐ ของหญิงตั้งครรภ์ ได้รับการติดตามเยี่ยมและได้รับความรู้เรื่องการเตรียมคลอด การเลี้ยง
ลูกด้วยนมแม่ อย่างน้อย ๒ ครั้ง
๓. ร้อยละ ๑๐๐ ของหน่วยบริการ มีระบบเชื่อมโยงข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ที่รวดเร็วมากขึ้น

๑๐.๒ ด้านคุณภาพ (ผลลัพธ์)

๑. ร้อยละ ๗๕ ของหญิงตั้งครรภ์ ฝากครรภ์ก่อนอายุครรภ์ ๑๒ สัปดาห์

๑๑. การประเมินผล

ตัวชี้วัด	วิธีการวัดและประเมินผล	เครื่องมือ
๑. ร้อยละ ๑๐๐ ของหญิงตั้งครรภ์ในพื้นที่ ได้รับการขึ้นทะเบียน	ดูทะเบียนหญิงตั้งครรภ์ - ร้อยละ ๑๐๐ = ๕ คะแนน - ร้อยละ ๙๐ - ๙๙ = ๔ คะแนน - ร้อยละ ๘๐ - ๘๙ = ๓ คะแนน - ร้อยละ ๗๐ - ๗๙ = ๒ คะแนน - ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ = ๑ คะแนน	ทะเบียนหญิงตั้งครรภ์/ HDC - ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน = ๕ คะแนน - ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง = ๓ คะแนน - ไม่ครบถ้วน = ๑ คะแนน
๒. ร้อยละ ๗๕ ของหญิงตั้งครรภ์ ฝากครรภ์ก่อนอายุครรภ์ ๑๒ สัปดาห์	จำนวนหญิงตั้งครรภ์ที่ฝากครรภ์ก่อนอายุครรภ์ ๑๒ สัปดาห์เทียบกับหญิงตั้งครรภ์ทั้งหมด - ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป = ๑๐ คะแนน - ร้อยละ ๗๕ - ๗๙ = ๘ คะแนน - ร้อยละ ๗๐ - ๗๔ = ๖ คะแนน - ร้อยละ ๖๕ - ๖๙ = ๔ คะแนน - ต่ำกว่าร้อยละ ๖๔ = ๒ คะแนน	ทะเบียนหญิงตั้งครรภ์/ข้อมูลในระบบ HDC - ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน = ๕ คะแนน - ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง = ๓ คะแนน - ไม่ครบถ้วน = ๑ คะแนน
๓. ร้อยละ ๖๐ ของหญิงตั้งครรภ์ ได้รับการติดตามเยี่ยม และได้รับความรู้เรื่อง การเตรียมคลอด การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อย่างน้อย ๒ ครั้ง	จำนวนหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการติดตามเยี่ยม และได้รับความรู้เรื่อง การเตรียมคลอด การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ อย่างน้อย ๒ ครั้งเทียบกับจำนวนหญิงหลังคลอดในพื้นที่ - ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป = ๕ คะแนน - ร้อยละ ๖๕ - ๖๙ = ๔ คะแนน - ร้อยละ ๖๐ - ๖๔ = ๓ คะแนน - ร้อยละ ๕๐ - ๕๙ = ๒ คะแนน - ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ = ๑ คะแนน	บันทึกการติดตามเยี่ยม, รูปถ่าย - ครบถ้วน ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน = ๕ คะแนน - ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง = ๓ คะแนน - ไม่ครบถ้วน = ๑ คะแนน
๔. มีระบบการเชื่อมโยงข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ที่รวดเร็วมากขึ้น เช่น กลุ่มLINE (ไลน์) - มีสมาชิกครบ(หญิงตั้งครรภ์ และหญิงหลังคลอด) - มีการให้ความรู้ - มีการนัดหมาย / ติดตาม	รพ.สต. มีกลุ่มไลน์หญิงตั้งครรภ์และหญิงหลังคลอด - มีกลุ่มไลน์ มีกิจกรรมครบ = ๕ คะแนน - มีกลุ่มไลน์ มีกิจกรรมไม่ครบ = ๓ คะแนน - ไม่มีกลุ่มไลน์ = ๑ คะแนน	- กลุ่มไลน์

๑๒. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- หญิงตั้งครรภ์ในพื้นที่ทุกคน ตระหนักถึงความสำคัญของการฝากครรภ์
- หญิงตั้งครรภ์และทารกในครรภ์มีภาวะสุขภาพที่ดี ไม่มีภาวะแทรกซ้อน ตลอดจนถึงการคลอด

๑๓. งบประมาณ

จากเงินบำรุง เป็นเงินรวม ๒๓,๕๐๐ บาท

- ค่าจ้างเหมาทำสื่อประชาสัมพันธ์ จำนวน๑๑แห่งๆละ๑ แผ่นๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๕,๕๐๐บาท
- ค่าชุดตรวจการตั้งครรภ์ จำนวน ๑๐ แห่งๆ ละ ๓๐ ชุดๆ ละ ๖๐ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

๑๔. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกแห่ง
๒. โรงพยาบาลดอนตูม
๓. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอดอนตูม

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นางกัญญา วิเวก)
ผอ.รพ.สต.ลำเหย

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นายจิตติวัฒน์ ศิลปเจริญ)
ผอ.รพ.สต.บ้านภูมิ

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นางสาวเกล้ากร รัตนชาญกร)
รก.ผอ.รพ.สต.บ้านตะโกสูง

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นางสมวรรณ จันทะนา)
ผอ.รพ.สต.ลำลูกบัว

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นายธีระ อนุตธโต)
ผอ.รพ.สต.ห้วยพระ

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นางเบญจมา ทารัญดา)
รก.ผอ.รพ.สต.บ้านเลาเต่า

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นายฉัตรชัย เหล่ากรุงเก่า)
ผอ.รพ.สต.ดอนพุทรา

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นายชำนาญ ตรีอินทอง)
ผอ.รพ.สต.ห้วยด้วน

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นางสาวพันธ์ทิพย์ อุ่นศิริ)
รก.ผอ.รพ.สต.บ้านหลวง

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นางชมนาด คงประเสริฐ)
ผอ.รพ.สต.ดอนรวก

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นางสาวอุไรรัตน์ กุลมี)
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
(นางพรพรรณ เหมสะอาด)
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

ลงชื่อ ผู้เห็นชอบโครงการ
(นายสายันต์ มั่นใจจริง)
สาธารณสุขอำเภอดอนตูม

ลงชื่อ

ผู้อนุมัติโครงการ